

30.03.2026

50/00.01.06/202630.03.2026

Joensuun kaupunki /
kaavoitus
kirjaamo@joensuu.fi

Viite Lausuntopyyntö, 23.2.2026

Asia JOENSUU, lausunto Rantapuistot -asemakaavaluonnoksesta

Joensuun kaupungin kaavoitus pyytää Pohjois-Karjalan alueellisen vastuumuseon lausuntoa rantapuistot -asemakaavamuutoksen luonnoksesta. Kaava-alue (n. 30 ha) käsittää Pielisjoen länsirannalla olevat puistot Ylisoutajan sillalta aina Nurmeksentien risteykseen asti. Rakennuksista mukana ovat kaupungintalo, entinen tyttökoulu (Tipula) ja sen piharakennus, matkustajasataman laidalla sijaitseva tullikamari- ja pakkahuonerakennus sekä Gävlenlinna. Kaavamuutoksen tavoitteena on vahvistaa rantapuistojen aluetta korkeatasoisena kohtaamis- ja tapahtumapaikkana ja monipuolistaa sen käyttöä päivittäiseen oleskeluun, virkistykseen, leikkimiseen ja ulkoiluun. Kaavatyön yhteydessä tutkitaan yritystoiminnan sijoittumisen edellytyksiä, kevyenliikenteen yhteyksiä, suojeltujen rakennusten käyttömahdollisuuksia ja niihin liittyvää pysäköintitarvetta.

Suunnittelualue on osa Joensuun rantapuistovyöhykkeen valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Valtakunnallisen RKY-inventoinnin kohteet antavat alueellisesti, ajallisesti ja kohdetyypeittäin monipuolisen kokonaiskuvan maamme rakennetun ympäristön historiasta ja kehityksestä. RKY-kuvauksessa suunnittelualuetta luonnehditaan mm. seuraavasti: Joensuun rantapuistovyöhyke Pielisjoen rannassa muodostaa kaupungin historiallisten rakennusten ja puistojen vyöhykkeen, jossa julkisten rakennusten sijoittelu perustuu empirekaavaan.

Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo on tutustunut kaavaluonnokseen. Museo myös osallistui 25.3.2026 kaavaluonnoksesta järjestettyyn lausuntokokoukseen ja toi siinä esille huomioitaan. Museo toivoo, että kaavatyössä huomioidaan lausuntokokouksen kommentit ja niihinkin laaditaan vastineet. Tässä kirjallisessa lausunnossa museo esittää osin samoja sekä muutamia tarkennuksia lausuntokokouksen kommentteihin.

Suunnittelualueen arvokohteet ja niitä koskevat kaavamääräykset
Kulttuuriympäristön näkökulmasta kaavaluonnosratkaisussa alueen keskeisimmät arvokohteet on huomioitu asianmukaisesti sr-1 suojelumerkinnöillä. Kaavassa on myös rakennusperinnön ja kulttuuriympäristön vaalimista tukevia yleismääräyksiä, kuten kohdat 1, 2, 3, 4, 5, 12 ja 13 sekä puistoalueita koskevat määräykset 1 ja 8, joissa osassa on maininta museoviranomaisen lausuntomahdollisuudesta. Näitä ratkaisuja voidaan pitää pääpiirteittäin onnistuneina.

Yleisten määräysten kohtaan 2 museo esittää museoviranomaisen lausuntomahdollisuutta myös merkittävässä sisätiloihin kohdistuvissa muutoksissa.

Kaavakartassa tai -määräyksissä olisi hyvä tuoda selkeästi esille alueen valtakunnallinen merkittävyys (RKY). Nyt tästä on vain lyhyt maininta yleisten määräysten kohdassa 1.

Sisätilojen suojelu

Kuten museo jo 7.6.2024 kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan antamassaan lausunnossa sekä kaavaluonnoksen lausuntokokouksessa toi esille, kaavahankkeessa olisi hyvä tarkastella kaupungintalon, entisen tyttökoulun sekä nykyisen Pakkahuoneen keskeisimpiä sisätiloja, niiden säilyneisyyttä ja mahdollista suojelua. Esimerkiksi kaupungintalolla on arvokkaita ja säilyneitä sisätiloja, ja esimerkiksi entisessä tyttökoulussa hienona yksityiskohtana alkuperäinen juomapiste. Pakkahuoneen osalta sisätilojen säilyneisyystilanne ei ole museon tiedossa.

Kaava-alue

Kaava-alue on rajattu koskemaan Pielisjoen länsipuolta. Museo jää pohtimaan, olisiko tässä kaavahankkeessa ollut mahdollista käsitellä puistoalueet joen molemmilta puoliilta sekä joen keskelle sijaitsevat saaret. Myös niin sanotun Kukkilinnunpuiston alueen liittämistä kaavakokonaisuuteen voisi harkita, sillä alue voidaan laskea osaksi puistokokonaisuutta.

Uudet rakennusalat

Kaava-alueelle on osoitettu useita rakennusaloja muun muassa veden päälle (kelluvat rakenteet), puistoalueille sekä kortteliin 202. Museon näkökulmasta yhtenäisen kaupunkikuvan säilyttämiseksi puistoalueille ja veden päälle sijoittuvien rakennusten tulisi edustaa keskenään yhtenäistä tai vähintään toisiinsa sovitettua rakentamistyyliä. Rakentamisen laadulla ja tyyllisellä johdonmukaisuudella on erityinen merkitys alueen kokonaisilmeen ja rantavyöhykkeen kaupunkikuvallisen yhtenäisyyden kannalta.

Entisen tyttökoulun yhteyteen osoitettuun rakennusalaan museo suhtautuu erityisellä varauksella. Rakennuksen merkittävyys, arkkitehtoninen ilme ja keskeinen sijainti tekevät mahdollisesta laajennuksesta poikkeuksellisen haastavan toteuttaa. Lisäksi museolle jää epäselväksi, millaista ja kuinka korkeaa rakentamista kaava rakennuksen yhteyteen sallii. Näitä ratkaisuja tulee harkita ja perustella huolellisesti. Samaan kortteliin, piharakennuksen (nykyisen ravintolan) yhteyteen osoitettua rakennusalaan tulee niin ikään arvioida ja perustella huolellisesti. Lisäksi rakennuksen alkuperäiselle osalle osoitettua suojelumerkintää voisi harkita ulotettavaksi koskemaan myös laajennusosaa, jonka ilme on alkuperäisen rakennuksen mukainen.

Muut huomiot

- Kaavaselostuksessa olisi hyvä tuoda selkeästi esille entisen tullikamarin ja pakkahuoneen nimitilanne, eli kummasta rakennuksesta käytetään kumpaa nimitystä.
- Kaavassa ei käsitellä tai huomioida kanavaa tai siihen liittyvää valvomorakennusta. Kanavalla on historiallista arvoa ja valvomorakennusta voidaan pitää uniikkina ja erikoisena kohteena.
- Lähiliikunnalle osoitettua aluevarausta voidaan pitää kannatettavana

museopäällikkö

liris Heino

intendentti

Mikko Westman

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamossa.

JAKELU

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Lupa- ja valvontavirasto
Museovirasto
Itä-Suomen elinvoimakeskus